

אי ש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לנצל ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש יד כסלו תשע"ח: הדלקת נרות: ירושלים 4:00 תל-אביב: 4:14 חיפה: 4:03 מוצאי שבת: ירושלים: 5:15 תל-אביב: 5:16 חיפה: 5:14 ר"ת: 5:51

פרשת וישלח

הרחק מחבר רע

מופץ השבוע
"בריאות ורפואה" – 106

להרחיק הבנים והתלמידים מחברים רעים העלולים להשפיע עליהם לרעה!

נלמד מהפסוק: "הצילני נא מיד אחי מיד עשיו" (פרק לב-יב)

מבאר הגאון רבי יוסף דב הלוי סולובייצ'יק זצ"ל (בספרו בית הלוי) כי יעקב אבינו התיירא משני הדברים: גם מפני שפירות דמים – אם ילחם נגדו, וגם מפני התקרבות יתירה של עשו – אם יכרות עמו ברית שלום. ומכיון ש"גדול המחטאיו יותר מן ההורגו" ביקש קודם כל: "הצילני נא מיד אחי" – מפני אחרותו של זה. ורק אחר כך "מיד עשו". שכן הפחד שצריך להיות מ"עשו" הוא בראש ובראשונה כאשר הוא "אחי" – כשיש עמו קשרי ידידות ואהבה, וככל שיותר נרחק מאחרותו של עשו ונקיים "ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי", כן תקטן הסכנה ממנו...

הגאון רבי יעקב איידלשטיין זצ"ל הביא פעם בשם הרב מפוניבז' – הגרי"ש כהנמן זצ"ל ששאל שאלה גדולה: כידוע אברהם אבינו התפלל על סדום שינצלו מההפיכה. הוא ריחם אפילו על רשעים כדוגמת אנשי סדום. ומצד שני רואים שגירש את הגר ובנו ישמעאל, מביתו. ואף שישמעאל אחותו חמה ולא יכל ללכת בעצמו ואמו הגר היתה צריכה לסחוב אותו... ותמוה: להיכן נעלמו רחמיו של אברהם, הלא אנשי סדום היו רעים וחטאים יותר מישמעאל והיאך זה שעליהם ריחם ולא על ישמעאל?!

וביאר הרב מפוניבז', כי אנשי סדום התגוררו בסדום לעצמם. מה שאין כן ישמעאל בן הגר היה מקלקל את יצחק בהיותו בביתו, נמצא שהיה מצוה מצד הפסוק "כי ביצחק יקרא לך זרע" שצריך לרחם על יצחק ולשומרו מפני קילקולו של ישמעאל שעבד עבודה זרה. לכן כאן היה צריך לשמוע לשרה שאם הוא מקלקל אחרים צריך להוציאו מהבית.

בשיעורו על החומש (כי תשא תשמ"ד) אמר כ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג – רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם זצ"ל את הדברים הבאים: הנה ברור כי רשעותם של הגוים האנטישמים והרוצחים הריהי דבר מזיק ולא טוב ליהודים, אולם מאידך, דוקא משום כך אין היהודים מתערבים בגוים ולא לומדים ממעשיהם ושומרים על יהדותם ויחודם.

כך בכל דור ודור, ע"י גזירות שמד שגזרו הגוים כמו בשנת ת"ח וכדומה בכל הדורות, לא התחברו היהודים עמם. זהו שאמר הכתוב "הן עם לבדד ישכון". בני ישראל נשארו תמיד לבד משום "ובגוים לא יתחשב" שלא נחשבו בעיני הגוים לכלום, ואילמלי היו היהודים בעלי ערך בעיני הגוים והיו מחשיבים אותם, היה קשה להם מאוד וח"ו מתערבים.

נדברים האלא מביא בספר אור החיים על תקופת גולת ספרד ושלפניה, שחיבר היעב"ץ שהיה מגולי ספרד כותב שהגוים היו מתערבים בין יהודים, כי היהודים היו בעלי אחרות, ומשהיה הגירוש של היהודים נוצר ביניהם שינאה ורק בכך יכלו לשמור על יהדותם.

"והרחיקנו... מחבר רע"

נכנס יהודי לכ"ק האדמו"ר מבעלז – רבי אהרן זצ"ל ושפך לפניו את לבו: יש לו בן שעד עכשיו היה מהמצויינים בלימוד, בתפלה ובהתנהגות, והנה לאחרונה הבן פשוט איבד את הבנתו ולא מסוגל לקלוט שום דבר בלימודיו.

נאנח האדמו"ר ואמר: "תבדוק מי הם החברים שלו"... האבא נדהם למשמע אוזניו, שכן ידע כי חבריו של בנו היו רק תלמידים מצויינים ומבתיים טובים. הלך לברר ואכן שמע שחבריו רק ילדים טובים.

חזר האב לאדמו"ר ופרץ בכי: "רבי הושיעני!" חזר שוב הרבי ואמר: "אנא תברר ותבדוק מי הם החברים של בנך". מעשה זה חזר בשלישית, ואז החל האב לעקוב והבחין בבחור מסויים שמתרועע כל היום עם בנו. החל האב לברר יותר על אותו חבר וגילה כי בחיצוניות נראה אותו בחור מצויין אבל תוכו רקוב...

נכנס האב לאדמו"ר לדוות לו שזו באמת הסיבה... אמר לו האדמו"ר: אנחנו מבקשים כל בוקר: "והרחיקנו מאדם רע, מיצר הרע, ומחבר רע", ואחרי כן מבקשים שוב ב"יהי רצון" על "חבר רע". למה צריכים לבקש פעמיים על כך?

אלא ללמדנו שכדי להנצל מחבר רע [שפעמים רעתו מוסתרת] לא די בתפלה אחת אלא צריך להתחנן ולבקש שוב ושוב, ורק ע"י תפלה כזו אפשר להנצל.

מתוך מאמר

ליטול עצה מוזקני הדור - חכמי התורה קודם כל פעולה חשובה וגורלית!

נלמד מהפסוק: ויקחו שני בני יעקב (פרק לד-כח)

וכתב רש"י (מהמד"ר): "בניו היו ואעפ"כ נהגו עצמן שמעון ולוי כשאר אנשים שאינם בניו. שלא נטלו עצה ממנו". עכ"ל. ומסתבר שהיה עליהם ליטול עצה מיעקב לא רק מחמת שהוא אביהם, אלא גם מצד היותו זקן שקנה חכמה, כדברי חז"ל (במד"ר שמות-ג): לעולם זקנים מעמידין את ישראל. אימתי ישראל עומדין? כשיש להם זקנים שכל מי שנטול עצה מן הזקנים אינו נכשל". ואמרו חז"ל (קידושין לב:) אין זקן אלא מי שקנה חכמה.

סגולת כוחם המופלא של ה"זקנים", שהם משיגים ורואים מה שאחרים אינם מסוגלים לראות ולהשיג. ולכן נקראים הם "עיני העדה" וכמו שכתב הרמב"ן (ובא בתרא יב:): "נבואת החכמים שהיא בדרך החכמה לא ניטלה, אלא יודעים האמת ברוח הקודש שבקרבם".

ולכן, כאשר אנשים מציינים להוראתם של הזקנים-גדולי ישראל, מקבלים את עצתם ומחזירים אחר ברכתם, אזי שורה הברכה וההצלחה במעשה ידיהם, זאת מכח חכמתם של הזקנים ומהסייעתא דשמיא שמלוא אותם תדיר. ואולם אי אפשר להגיע לזה ללא היסוד הגדול של "אמונת חכמים" שהיא ממ"ח קנינים שהתורה נקנית בהם. וענינה, שיאמין ויסמוך לגמרי על הוראת החכם, אף שהגיונו סובר אחרת.

אך ללא הזקנים שקנו חכמה, אין ישראל יכולין לעמוד ואף לא יכולים לעשות דבר, כאמרת רבי עקיבא (מד"ר ויקרא יא-ח): נמשלו ישראל לעוף, מה העוף הזה אינו פורח בלי כנפים, כך ישראל אינם יכולים לעשות דבר חוץ לזקנים".

וביאר הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל (בשיחות מוסר תשל"ב-מאמר לה) כי בזה החילוק בין ישראל לאומות העולם. כי בעוד אומות העולם יכולים לעשות כל מה שרוצים גם בלא הזקנים, הרי שישראל אינם כך. וכמו שבהמה וחיה יכולים למלא את תפקידם ורצונם בלי כנפים, ואילו עוף שאיבד כנפיו שוב אינו יכול לחיות כלל ומצבו גרוע עתה יותר מן הבהמה, כך גם אומות העולם מתקיימים בלי זקנים. אך ישראל אם אין להם זקנים אינם יכולים לעשות מאומה, ובמצב זה גרועים המה אף מן אומות העולם.

וכך רואים ממה שאמרו חז"ל בגמרא (חגיגה יד.): "כל קללות קילל ישעיה את ישראל, ולא נתקרה דעתו עד שאמר להם המקרא הזה "ירהבו הנער בזקן והנקלה בנכבד". וביאר רבי חיים, שאף אחרי כל הקללות נשאר עדיין "משהו" בישראל. ואולם אחרי שהוסיף להם "ירהבו הנער בזקן והנקלה בנכבד" זה המצב הגרוע ביותר שלא נותר מאומה ח"ו בכלל ישראל. והטעם הוא, משום שללא זקנים אין קיום לכלל ישראל ו"כשירהבו הנער בזקן"... מבטלים כליל את מעלת הזקנים.

עפ"י גמרא זו כתב רבינו הגרא"מ שך זצ"ל באחת מאיגרותיו: "הקללה הגרועה ביותר היא כאשר באים נערים וירהבו בזקן. משלימים אחר גוים את הדרך הישנה המסורה לנו, ובאים באידאולוגיות ובאידיאות חדשות. שיטות ודרכים חדשות. זה הרע מכל רע! אמנם היו זמנים ותמורות שונות בעם ישראל. היו עליות וירידות, אולם תמיד היו מנהיגי הדור, הזקן ונשוא פנים, ולא אשה מושלת בהם או נער קטן ינהג בהם".

עוד התריע רבי חיים שמואלביץ (בשיחות חיים מאמר מב) על חשיבות שמירת המסורת שקיבלנו מרבתינו. ומשמעות פריקת עול גדולי הדור, היא הפרת המסורת, ובה יצאו מכל מקבלי התורה, ולעצמם הם, וכמו שמתבאר מדברי הרמב"ם (בהקדמתו לספרו היד החזקה) שבלימוד התורה מפי הרב, מקבל כל דור ודור את התורה מפי הגבורה. והמנתקים את עצמם מגדולי הדור, שוב אינם בכלל מקבלי התורה והם לעצמם, וסופם המר הוא, שהם "נוטלים" לעצמם הכל, לומר, אין לנו חלק באלוקי ישראל רח"ל (כמו שמשופר בגמרא ברכות סג. עיי"ש).

עצתו אמונה...

סיפר הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל: כשהמצב בארץ ישראל היה קשה והיחודות החרדית בארץ ישראל עמדה חסרת משאבים. עלתה קרן-תקוה ממקור בלתי צפוי: בלונדון שכנה ממשלה פולנית גולה, וברשותה מקורות מימון רבים. היא תמכה בנתינים הפולנים שבגולה, שעליהם נמנו גם הגאון רבי זלמן סורוצקין ורבינו הגרא"מ שך זצ"ל, התמיכה הייתה בסך חמישים לא"י שהצילה רבים מחרפת רעב.

יום אחד יצאה הוראה מוזרה חדשה: התמיכה נתנת רק לבעלי דרכון שהוצא בעת שלום, ולא לבעלי דרכון שהוצא בחופזה בעת מלחמה. להרב שך היה כזה פספורט ותמיכתו עמדה להפסק. הוא נועץ בחזון איש, שהורה לו לגשת לנציגות ולעמוד אחרי רבי זלמן... הרב שך עשה כמצווה עליו. רבי זלמן ניגש לדלפק והרב שך אחרי. הפקיד נטל לידיו את דרכונו של רבי זלמן, 'דרכון כשר' והחל למלא טופס בקשה. "ילדים"? שאל.

כאן נפרץ סכר דמעות. הבן הבכור רבי אלחנן, נמק בכלא לח' שנים. הבת נותרה בגטו לודז, וגורלה אינו ידוע. שני בנים אחרים שהו בגלות יפו... הדמעות זלגו והפקיד הזדעזע. הוא ביקש סליחה והתנצל ומיהר למלא את השאלון. לאחר מכן ניגש הרב שך והגיש את דרכונו. הפקיד התחיל לשאול שאלות, ואז התפרץ רבי זלמן בקול נרגש: אינכם מרחמים על פליטי שואה, אתם עומדים על הדם, מענים ללא רחם! הפקיד נבחל ומילא את הטופס במהירות...

עוד על כח עצתו של החזו"א סיפר רבי אליעזר קויפמן שליט"א: אביו רבי אברהם ז"ל התרוצץ עם שני ילדיו הקטנים שסבלו תדירות מ'אנגינות'. אחד הרופאים הציע להוציא לילדים את ה"שקדים" ולהפטר אחת ולתמיד מהסבל.

הלך רבי אברהם ותינה צרתו לפני החזון איש: "שני בני, שמחה ואליעזר, סובלים תדירות מאנגינות והרופא מציע להוציא את ה"שקדים"... הרהר החזו"א קימעה ואמר: "לשמחה כן, ולאליעזר לא!" רבי אברהם תמה על התשובה: וכי בדיני פשרות עסקינות? השיב לו החזו"א: "זה צריך שקדים וזה לא!"...

לאחר כשנתיים פשטה לה מחלת שיתוק ילדים רח"ל. כל מי שסבל מחום, מיד נתקפו בני משפחתו בבהלה ובפחד גדול. גם הבן אליעזר קיבל חום ואביו רץ עמו לרופא. הרופא בדק את הילד ואמר: ראיתי אי-אלו נקודות מהמחלה, אבל ה"שקדים" הצילו אותו. הם חסמו את המחלה!...

מעשה איש

חכם עדיף מנביא...

מעשה בילד שנתקע מסמר חלוד עמוק בידו והובהל לבית החולים "הדסה" בירושלים, שם טיפלו בפצע והזריקו לו זריקת טטנוס למניעת זיהומים והרעלה ח"ו בדמו...

כשחלפו שלושה ימים, פתאום התנפחה ידו באופן מבהיל והרופאים שבדקוהו איבחנו שלקה בהרעלת דם קשה, רח"ל. הם העריכו שאין מנוס מלקטוע את היד הנגועה, אחרת תתפשט ותלך ההרעלה בכל הגוף.

המנתח המפורסם ד"ר נחום קוק הוא שהיה אמור לבצע את קטיעת היד. בצר לו ביקש אביו של הילד להמתין, ומיהר להכנס לבית כ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל ותינה בפניו את צרתו כשדמעות על לחיו.

ויהי כשמוע האדמו"ר מה שאמרו הרופאים נזדעק ואמר: "היתכן, גזלנים! לקטוע ידו של ילד רך?! הוא הורה בנחישות לאב להגיד לרופא, כי בטרם יגש לקחת בידו את איזמל הניתוחים, ישב נא לבדוק מחדש את מצב היד המורעלת.

עשה האב כל אשר נצטוו. ויהי כאשר בדק ד"ר נחום קוק את הילד פעם נוספת, הכירו על פניו סימני הפתעה ופליאה, ובטפחו על שכם הילד קרא לו כשבת שחוק על שפתי: "קום וברח לך מפה"... שכן קרה נס והכל השתנה. לא היה יותר שום צורך לקטוע את היד.

לפיז האש

המשך - עצה מן הזקנים

ומצינו עוד, שהתורה מסורה לכלל חכמי הדור, והיחיד מחוייב לקבל את מרותם, ואפילו הוא גדול הדור, שהרי נידו את רבי אליעזר על שלא רצה לקבל את דעת הרוב (ב"מ נט:). ונשאר בנידוי עד לפני מותו (סנהדרין סח.). ע"כ. מדברי רבי חיים שמואלביץ.

הגאון רבי משה מרדכי שולזינגר זצ"ל עורר והתריע באחת מדרשותיו (בחוה"מ פסח תש"נ) על תופעה חדשה, כאשר תלמידים צעירים מרמים לעצמם מתוך שובבות נעורים, שהם כביכול "מבינים" יותר מזקני הדור היאך צריך לחזק את ה"אידישקייט" בזמננו. וממציאים דרכי פעולה חדשים שלא שיערום רבותינו, בעוד שהגישה הנכונה צריכה להיות שלא לזוז מההשקפה המסורה לנו מרבותינו זקני הדור בבחינת "זקניך ויאמרו לך", וכל המשנה ידו על התחתונה.

והביא רמ"ש דוגמא קטנה להמחיש זאת, ממעשה שהיה עד לו: אברך ניגש לרבינו הגרא"מ שך זצ"ל בערב בדיקת חמץ ובפיו שאלה: "האם אפשר לבדוק חמץ עם פנס?" אומר לו הרב שך: "יקירי, בשביל מה אתה צריך פנס? מה לא טוב לבדוק עם נר, כמו שאבא שלך בדק וכמו שסבא שלך בדק?" והלה משיב: "אומרים שפנס מאיר יותר..."

אמר לו הרב שך: "בשביל מה אתה צריך שיאיר לך יותר?! אצל האבא שלך היה מספיק אור, ואצל הסבא שלך, היה מספיק אור. אל תחפש יותר אור מאשר אצל האבא ואצל הסבא"!! וסיכם הרב שולזינגר את המסר: מי שהולך בדרך של האבות הוא מאושר, ומי שעושה שינויים, למחצה לשליש ולרביע, ידו על התחתונה!

ואמנם ישנם צעירים נמרצים, הבטוחים בעצמם שהם מבינים יותר ושהם "עוזרים" לרבותיהם, לגדולי ישראל ולראשי הישיבות "לנווט ולהציל" את ספינת עולם התורה מול גלי סערת הימים, ואשר אילולא הם ובלעדי פעולתם ה"קנאית" מי יודע אם עולם התורה יחזיק מעמד ומי יודע מה יקרה... [ואם אכן לא קרה כלום, וודאי זה בזכות פעולתם...]

עליהם כבר המשיל הגר"ש **שברון** זצ"ל את המעשה הבא: "מעשה באדם שהיה עומד בכניסה לעיר ומסמן בידו לרבבות המכוניות לנסוע. הוא מנענע בידו: "קדימה, קדימה! סע!" כך שעות על גבי שעות, וכשהוא מלא בקורת רוח על כך שכולם נוסעים בגללו... הוא פוקד עליהם לנסוע והם נוסעים... הפלא ופלא.

והנה כשהרמזור אדום, משתתק האיש, ממתין בסבלנות עד שנראה ירוק בעיניים, ואז שוב מנופף הוא את ידו בצהלה: "קדימה! סע!"... היהודי חש כשומר תנועה שמנווט קדימה את כל המערכת, וכך יום יום שעות ארוכות. הנהגים מציצים מהחלונות ומחייכים למראהו של אותו מסכן... משוגע כדבעי עם "דיפלומה"... והנמשל מובן.

הנוטל עצה מהזקנים אינו נכשל...

מעשה באברך שנוכח לו בן, וכאשר הגיע המוהל לבדוק את התינוק לילה לפני הברית, הבחין שמשוהו בתינוק אינו כשורה. הוא שלח אותו מיד לבית החולים, שם התברר אחרי בדיקות כי יש לו בעיה חמורה בלב, רח"ל. הרופא טען כי בארץ לא טיפלו אף פעם בכזה מקרה ובכזה גיל ורק בבוסטון בארה"ב קיים בית חולים שבו מומחים בתחום זה, אלא שלדעתו התינוק לא ישרוד את טורח הדרך וחבל על הנסיעה...

נסע האברך מיד אל ביתו של הגרא"ל שטיינמן שליט"א (לרפו"ש) והציג בפניו את כל המקרה. ואולם הרב שטיינמן הורה לו שעליו לנסוע ונתן לו את ברכת הדרך. פנה האברך לעסקנים בתחום הרפואה שיסדרו לו את הנסיעה, אך גם הם אחרי ששמעו את פרטי המקרה טענו שהדרך בסכנת מות עבור התינוק, והם חזרו עם האב לבית הרב שטיינמן להשמיע את חוות דעתם.

אמר להם הרב שטיינמן: מכיון שהרופאים אומרים שהמקרה נדיר ביותר ואין להם כל דיעה ברורה בזה וממילא אין חזקה שבמצב כזה הוא ימות, לכן יש חובת השתדלות לנסוע לחו"ל...

ואכן כך עשו. נסעו לחו"ל לבוסטון ועשו לתינוק ניתוח שהוכתר בהצלחה ב"ה, ואחרי שלושה חודשים חזרו ארצה ובאו בשמחה לבשר להרב שטיינמן על ההצלחה, וביקש האב מהרב שטיינמן להיות הסנדק לתינוק שניצל ע"י עצתו וברכתו.

אמר הרב שטיינמן לאב: "הרי באתם אלי בזמנו בלילה לפני הברית, וא"כ כנראה כיבדתם את אחד הסבים שהיה סנדק. הוא יושב וממתין ג' חודשים בכליון עינים להבראת התינוק ולזכות להיות סנדק במילתו, האם עכשו אבוא אני ואקח זאת ממנו"?!
כאיל תערוג

הסתפקות ושמה בחלקו

לשמוח בחלקו שחננו הבורא ולא להתאוות ליותר מהנצרך לו!

נלמד מהפסוק: "כי חנני אלוקים וכי יש לי כל" (פרק לג-יא)

ומפרש הכלי יקר: כי דרך הצדיקים אפילו שיש מעט בידם, מסתפקים בו ושומחים בחלקם, ונראה כאילו יש להם כל, אבל עשו אמר "יש לי רב", כי הרשעים אעפ"י שיש להם כל כסף וזהב שבעולם, מכל מקום נראה להם שעדיין הם חסרים. ואמנם, יש להם רב אבל לא כל צרכם, כי "יש בידו מנה רוצה מאתיים"...

לקראת היציאה ממצרים ביקש הקב"ה ממושה: "דבר נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו... כלי כסף וכלי זהב". ופירש רש"י: "אין נא אלא לשון בקשה, בבקשה ממך הזהירם על כך שלא יאמרו אותו צדיק וכו' והדברים תמוהים: מה הוצרך כל כך לבקש על כך, מדוע שלא ירצו לקחת כסף וזהב?!"

ונראה לנו ליישב עפ"י המסופר (במד"ר שה"ש פ"ח) על רבי יוחנן שטייל עם תלמידו מטבריה לציפורי, והראה לו אחוזות ושדות שהיו שלו ומכרן כדי לעסוק בתורה, כי הבין רבי יוחנן שאם ברצונו להגדיל תורה ולהאדירה זה יתכן רק אם יתמסר כולו לתורה ללא שיור, וא"א לעשות זאת יחד עם עסקי נדל"ן ושדות. וכמו שראינו אצל יעקב אבינו ואצל גדולי ישראל בכל הדורות (ראה מסגרת) שברחו מכל התעסקות בגשמיות העוה"ז כדי להשקיע עצמם בתורה בלבד. שזה, כידוע, הערובה היחידה להצלחה.

לאור זאת נתרץ בפשטות, שהרי בני ישראל ידעו שהולכים כעת לקראת מתן תורה ורצונם היה להשקיע בה את לבם ונפשם ובכך לגדל דור דעה של תלמידי חכמים שכל מאוויים הוא התורה בלבד! וידעו כי ההתעסקות בכסף וזהב הוא לכאורה סתירה לכך, וצנצנת המן תוכיח, לכך הוצרך לבקשם ולהזהירם שמכל-מקום ישאלו כסף וזהב ולא יחששו.

תענית על החלום הנורא...

זרכו של החפץ חיים היתה להתענות תענית חלום, והיה נוהג לספר לאנשי ביתו מה החלום אשר חלם.

פעם סיפר לבני ביתו כי חלם שנעשה עשיר... ועל כן התענה על זה תענית חלום. תמחו ושאלוהו: כלום על חלום כזה שנעשה עשיר צריך להתענות?!

אמר להם הח"ח: "הרי אמרו חז"ל אין "חלום בלא דברים בטלים". ועתה, אם ה"דבר בטל" הוא מה שחלמתי שאהיה עשיר, סימן שהרהרתי בלבי חמדה לעשירות, שהרי החלומות באים מהרהורי הלב. וא"כ עלי להתענות משום שלא יאה לאדם זקן כמוני להרהר ברצון להיות עשיר"...

"אלא מאי, לא הרהרתי ברצון להיות עשיר, וממילא לא זה ה"דבר בטל" שבחלום, אלא שכך נגזרה גזירה שאהיה עשיר ח"ו, אם כן, בוודאי שעלי לצום לנוכח גזירה נוראה זו"!!

שאל אביך ויגדך

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

הסוד שמאחורי העגלה...

* * *

"במשך כל השיחה רב שלוימה זלמן הקשיב, והקשיב והקשיב.

"לאחר שסיימתי את דברי, הגיב ואמר: "הקדוש ברוך הוא לא חייב לך כלום!" – –

"בתגובה פרצתי בבכי חזק יותר. הרגשתי שאבדה כל תקווה באופק, שכבה האור בקצה המנהרה. הלוא הייתי בטוחה שהרב יברך אותי וירגיע אותי. אך לא זו בלבד שהוא לא נוהג כך, אלא הוא מודיע לי באופן חד משמעי "הקדוש ברוך הוא לא חייב לך כלום!" ומה שהוא נתן לי עד כה בריאות, בעל טוב, משפחה תומכת, פרנסה, כל זה גם מתנה!

"אז אני בוכה, ושוב הרב ממתין. נותן לי להירגע. רק לאחר שהסערה שלי משתתקת הוא ממשיך ואומר: 'תראי; אמנם הקב"ה לא חייב לנו כלום, אבל אני חושב שאם תראי להקב"ה שאת עושה משהו שאת לא חייבת - "משהו התנדבותי" - אולי גם הוא יחון אותך ויחוס עליך ויתן לך מתנה בהתנדבות, משהו שהוא לא חייב לך!'

"שמעתי את הדברים בריכוז. הודיתי לרב שלוימה זלמן ויצאתי את הבית, רגועה במקצת.

"הגעתי הביתה וחשבתי לעצמי: מה אני יכולה לעשות "משהו התנדבותי"? ואז החלטתי שאני מתנדבת בבית חולים. מחלקת את המזון הזה שאתם רואים כאן לפניכם..."

* * *

כך, מילה במילה, סיפרה לנו האשה בעודה ניצבת על העגלה העמוסה.

היינו פטורים מ"לחפור" אם יש לסיפור הפי-אנדר, שכן היא עצמה סיפרה מיד:

"הקב"ה עזר, ונולדו לי שלושה ילדים - בן ובנות תאומות. הבן נשוי ברוך השם. הבת הגדולה נשואה זה מכבר. הבת הקטנה? היום בערב היא מתחתנת!

"פשוט שאלתם - אז ענית!".

* * *

עד מהרה נעלמה העגלה העמוסה ונעלמה המספרת.

עודנו, אני ובתי תחת הרושם העז של הסיפור המופלא ונצנץ לי:

"מה שאלת מקודם?" מה הפירוש של "כי רופא חנם אתה"? הנה שלחו לך משמים תשובה מאלפת!"

(נכתב כפי שסופר לנו ע"י בעל המעשה בשינויי עריכה קלים והכרחיים, אנו מודעים לו על נדיבותו)

י. וינברג

"הסיפור שלי מתחיל בבית-חולים, לשם הגעתי עם הבת שלי לצורך טיפול רפואי" - כך פותח בן שיחי את סיפורו - "התחום הרפואי תמיד מלא בחששות, ובתקוות טובות שהכל יצליח. ובכלל; עצם השהות במרכז רפואי, במקום בו מצויים - או משתוללים - חיידיקים כאלו ואחרים, מזקיקה יותר סייעתא דשמיא.

"בכל אופן, קודם שנכנסה הבת לטיפול, הזכרתי לה לומר את התפילה המובאת בהלכה "יהי רצון מלפניך ה' אלקי, שיהיה עסק זה לי לרפואה, כי רופא חנם אתה" (שו"ע אור"ח סי' ר"ל סעיף ד').

ואז היא שואלת אותי: לפני שאני אומרת משהו, אני רוצה לדעת מה הפירוש של הדבר שאני אומרת. אז מה הפירוש של "כי רופא חנם אתה?"

* * *

עודנו מדברים ולחדר נכנסת עגלה מלאה-כל טוב ואחריה אשה. היו שם סנדוויצ'ים, שתיה, ממתקים ומה לא? היא מציעה לנו: בבקשה, תתכבדו! מה אתם רוצים? סנדוויץ'? ממתק? שתיה? קחו גם וגם!...

'כמה זה עולה?' שאלתי.

'לא לא, הכל בחינם!'

כמעט הייתי בהלם. 'מאיזה ארגון את?' הוספתי ושאלתי. וכאן פירטתי את שמותיהם של שורת ארגונים, מוכרים יותר או מוכרים פחות. מאיזה ארגון?

'שום ארגון.'

'אז מי מממן את כל השפע הזה?'

'אהה, לבד. לבד.'

'למה? לא התאפקתי וביקשתי להבין.'

'אם אתה כבר שואל - אספר לכם את הסיפור שלי.'

נדרכנו שנינו, אני ובתי.

* * *

"במשך שנים רבות וארוכות לא זכיתי בפרי-בטן. ניסינו כל מיני דברים, מה לא ניסינו? ברכות, סגולות, אבל שום דבר לא עזר!

"אחרי שנים של סבל ותסכול, הרגשתי שזהו. אני כבר לא יכולה יותר. בצערי פניתי אל רבן של ישראל, מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל. תיניתי בפניו את צרתי בבכי, ואף לא הסתרתי את תסכולי הרב. לבסוף הכרזתי: הרב; אני כבר לא מסוגלת יותר!

"ובכיתי - כפי שלא בכיתי מעולם.

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il